

VESTLANDS- SPRINGDANS

Opriskrivet av
MARKVARD ANTUN
Teikna av
ARNE BERG



NOREGGS BOKLAG
OSLO 1967

Vestlandsspringdans

Denne springdansen er opphavleg frå Hordaland og er ein reint individuell dans. Danselærarane har kvar sin måte å instruera han på, og småting kan ofte ymsa. I grove drag og så enkelt som råd er, freista vi for nokre år sidan å setja opp ei form som kan nyttast på skeid.

Det er vel vanskeleg å læra springdansen berre etter denne oppskrifta. Ho er meir meint som ei attåthjelp.

Springdansen går i 3 delt takt, og rytmien som er det viktigaste er: tung lett lett — tung lett lett —. Der det står: h.v.v., h. v.v., kjem tungtakta på h. Der det står: v. h. h., kjem tungtakta på v. Der det står: både h. v. — både v. h., kjem tungtakta på både, og der det står: både v. v. eller h. h., kjem tungtakta på både.

I. TUR

Dansarane steller seg opp parvis i ein ring som skal sviva mot sola.

Frå utgangsstilling (fig. 1) dansar dei fram i spring-dans-takt med vanlege bytomfotsteg med hopp. Guten dansar med desse stega: både, h., v., både, v., h., både, h., v., ... Gjenta kan fylgja etter med same stega, men mindre markert, eller ho kan bruka vanlege *springsteg*. Med ubrigda steg dansar guten medan han vender seg til høgre og snur gjenta rundt mot sola under høgre armen sin og skifter hand (jfr. fig. 2). Han snur seg vidare til høgre og dansar inn til gjenta som på fig. 3 a og b. Dette vert utgangsstilling for første samdans.

1. s a m d a n s.

Paret dansar rundt mot sola med samtaket som fig. 3. Guten dansar med stega: v., h., h., v., h., ... eller: v., h., båe, v., h., båe... For gjenta vert det omvendt: h., v., v., h., v., v., eller: h., v., båe, h., v., båe.

2. s a m d a n s.

Paret slepper taket med venstre hand. Gjenta dansar mot sola attlenges og framom guten som i fig. 4 og 5. Paret byter såleis plass i ringen ved at gjenta dansar inn att på venstre sida av guten som på fig. 6. Medan dei skifter plass, dansar guten med stega: v., h., v., h., v., 'v., og gjenta med: h., v., h., v., h. Ein skal såleis dansa fra fig. 3 til fig. 6 på berre desse 6 taktene.

På same måten som ved fig. 3 dansar paret med utsgangsstilling som fig. 6, men stega vert motsettde dei i 1. samdansen både for gjenta og guten, for di dei no har bytt plass. Altså guten: h., v., v., h., v., v., osb.

3. s a m d a n s.

Frå taktet som i fig. 6 dansar dei over til slik som i fig. 3 att. Dei skifter ved å sleppa taket med høgre handa som på fig. 7 og 8. Gjenta dansar mot sola framlempes og attom guten. Guten dansar med stega: h., v., h., v., h., h., og gjenta: v., h., v., h., v., v. Resten av 3. samdansen er lik 1. samdansen som vist i fig. 3. Frå dette samtaket dansar dei ut til lausdans ved å løysa opp takket med venstre handa. Gjenta dansar framom guten og sviv rundt med sola under høgre armen hans som fig. 9 og 10 viser. Gjenta trør: h., v., h., v., h., v., og for guten vert stega dei same han brukte etter utsangsstillinga (fig. 1).

L A U S D A N S

Frå fig. 10 dansar guten framom gjenta i ytre ring og til høgre for henne (jfr. fig. 11), med reint individuelle steg, men han kan og brukta 9 takter. Stega vert då for han: v., h., v., v., h., h., v., v., h. Mellom 3. og 4. takta vender guten seg til venstre, slipper taket med høgre handa og dansar attlenges frå 4. til 7. takta, og etter 7. takta vender han seg til høgre og dansar framlempes på dei 2 siste taktene. Desse 9 taktene vert dansa berre ein gong, og rytmien skal vera: tung lett lett — t. l. l. — t. l. l., uavhengig av h. eller v.

1. b r i g d e (1. d e l).

Derifrå går han over til bytomfotsteg med hopp som etter utgangsstillinga til fyrste turen. I den delen av lausdansen som skal dansast med bytomfotsteg med hopp skal guten og gjenta dansa rundt kvarandre i ein ring med tverrmål om lag $1\frac{1}{2}$ m jfr. fig. 12. Gjenta fylgjer etter guten og brukar vanlege springarsteg og snur seg rundt ein gong eller to, etter som det høver. Guten trør: båe, h., v., båe, v., h., og medan han dansar vender han seg til venstre (fig. 12 a) og dansar 3 takter til sides, vidare til venstre og tre takter attover (fig. 12 b), vender seg så til høgre og dansar 3 takter til sides (fig. 12 c), vidare til høgre og dansar 3 eller 6 takter framover (fig. 12 d). Dette brigdet (denne delen) kan han ta opp att fleire gonger.

2. b r i g d e (2 . d e l).

Guten dansar rundt med sola såleis: satsar frå venstre fot og stig takta på høgre, vidare på: v., v., h., v., v., h., om att fleire gonger og bråstoggar med ein appell i det

han er vend mot gjenta. Ho har då svivi rundt på

stega: v., h., v., h.,... og bråstoggar mot guten då han gjer appellen. Båe går så rett over til figurering.

3. brigde (3. del).

Både guten og gjenta figurerer medan dei trør: h., v., h., v.,... Dersom guten først figurerer mot høgre, fylgjer gjenta etter i parallellei, men for henne vert det å figurera mot venstre. Når ein figurerer til høgre, set ein alltid venstre fot bak høgre, (sjå føtene til guten på fig. 13 og til gjenta på fig. 14) og dersom ein figurerer til venstre, set ein høgre fot bak venstre (sjå føtene til gjenta på fig. 13 og til guten på fig. 14). Ein skal halda føtene godt samla i denne delen av lausdansen. Gut og gjente skal sjå einannan fast i augo, for når guten vil skifta lei, skal gjenta såleis lett kenna lesa av augo hans når han vil skifta. Dette kan han gjera fleire gonger. Så tek dei saman til andre tur.

2. samsdans.

3. samsdans.

Med aksletaket som i fig. 25 dansar dei rundt mot sola. Guten trør: v., h., h.,... eller: båe, h., h.,... og gjenta omvendt: h., v., v.,... eller: båe, v., v.,... Deretter snur guten og gjenta seg som den prikkalina på fig. 26 syner og kjem over til dobbelsving som på fig. 27.

Gjenta dansar her i ytre ring og guten i indre, båe med bytomfotsteg med hopp, eller med individuelle sidesteg.

Fra dobbelsving dansar dei over att til aksletaket som i fig. 25 og dansar om att som i 3. samsdansen til guten slepper taket med venstre handa og svingar gjenta rundt framom seg med sola og dansar ut til lausdans som etter fyrste tur.

2. samsdans.

Med samtaket som i fig. 21 dansar dei rundt mot sola medan dei båe trør: h., v., v., h., v., v., eller: båe, v., v., båe, v., v. Fra taket i fig. 21 kjem dei over til fig. 25 ved at guten let høgre handa si gli nedetter venstre armen til gjenta til han tek handa hennar som på fig. 22. Så svingar han henne under høgre armen sin mot sola. Guten skifter hand så han kjem til å halda venstre handa til gjenta med si venstre. Skiftet går for seg som på fig. 23 og 24. Han må passa på at tommel-fingeren kjem øvst.

No vender han seg til venstre og let gjenta dansa attonn seg til han får henne på høgre sida si som i fig. 25. Til skiftet skal brukast 6 takter. Guten trør: h., v., h., v., h., h., og gjenta: h., v., h., v., h., v., v. Gjenta brukar her 9 takter å skifta på.

2. TUR

1. samsdans.

Med samtaket som i fig. 15. dansar dei rundt med sola medan gut og gjente trør likt: v., h., h., v., h., eller: båe, h., h., båe, h., h. Etter ei stund og medan dei dansar, let guten venstre handa si gli nedetter høgre armen til gjenta som på fig. 16 og 17 til han får tak i høgre handa hennar. Då let han gjenta dansa ut under venstre armen sin medan ho sviv med sola (fig. 18 og 19). Deretter får han henne inn til seg att som på fig. 20 og 21. I denne skiftinga skal dei bruka 6 takter som både guten og gjenta skal trø likt: v., h., v., h., v., v., og dermed held dei no saman til andre samsdans.

3. TUR

1. s a m d a n s.

Dei held saman med høgre armkrok som i fig. 28 og dansar rundt med sola som i fig. 29. Stega vert dei same for både to: v., h., h., v., h., ... eller: både, h., h., ... Så skifter dei over til:

2. s a m d a n s,

og held saman med venstre armkrok. Skiftingstega vert og like for både to: v., h., v., h., v., og så dansar dei vidare mot sola og trør: h., v., v., h., v., v., ... eller: både, v., v., både, v., v., ... som i fig. 30. Vidare går dei over til:

3. s a m d a n s,

(armrulling) dobbelsving med høgre og venstre armkrok som i fig. 31, 32 og 33.

Danseringen går som vanleg mot sola, og medan dei held på med å skifta tak med armane, skal gjenta vera i ytre og guten i indre ring. Stega vert bytomfotsteg med hopp, og på fyrste bytomfotsteget snur guten ryggen mot gjenta, og gjenta front mot guten som i fig. 32, på andre steget vender guten front mot gjenta, og gjenta ryggen mot guten som i fig. 33. Tredje steg er som i fig. 32 att, fjerde som i fig. 33, osb. Guten sviv såleis rundt seg sjølv med sola, og gjenta rundt seg sjølv mot sola. Når det gjeld armføringa, må guten passa på at høgre armen hans kjem under høgre armen til gjenta, og venstre armen over venstre armen til gjenta. Denne sandansen sluttar i det dei held med venstre armkrok.

4. s a m d a n s.

Guten fører så høgre armen bak ryggen sin og får tak i venstre handa til gjenta, som i fig. 34. Han slipper

taket med venstre handa si slik at dei held som i fig. 1, dansar framover som etter utgangsstillinga før fyrste turen med bytomfotsteg med hopp. Guten vender seg så til høgre og dansar attlenges i ringen. Vidare dansar han rundt seg sjølv, med sola. For kvar gong han kjem rundt, må han skiftevis halda gjentehanda med høgre og venstre hand. Han brukar to bytomfotsteg med hopp i kvart klingsviv, og sluttar denne «rundsnuen» med å dansa eit par bytomfotsteg med hopp framover som i fig. 1. Gjenta fylgjer som vanleg etter med små springsteg. Deretter skal dei koma over til aksletaket som i fig. 25. Dette greier dei med at guten satsar med høgre foten, gjer eitt hopp, kjem ned att på både føtene, luter seg med det same ned, vender seg bøygd til venstre under venstre armen til gjenta mot sola som i fig. 35. Rettar seg opp att og svingar gjenta rundt to gonger med sola medan han fører henne framfor seg (fig. 36). Vidare fører han henne over på si venstre side, skifter hand som i fig. 37, og let gjenta dansa attom seg, og dermed er dei komme over til aksletaket. Guten skal her trør: både, h., v., h., v., h., v., h., v., h., v., h., v., og så vidare som i 2. samdansen i 2. tur med: v., h., h., ... eller: både, h., h., ... og gjenta motsett: h., v., v., ... eller: både, v., v., ...

5. s a m d a n s.

Frå samtaket som i fig. 25 skal dei skifta over til «krosstaket» i fig. 39. Guten fører då venstre armen til gjenta over hovudet sitt som i fig. 38 og ned til taket som i fig. 39. Medan dei dansar, fører han gjenta over på si venstre side som i fig. 40, dansar deretter sjølv over til venstre sida til gjenta. Dei dansar her mot sola og brukar 6 takter for kvar gong dei bytter plass eller m.a.o. byter plass for kvar 6. takt. Guten trør her: v., h., v., h., v., v., h., v., h., v., h., v., v., h.,

v., v., og for gjenta vert det: h., v., h., v., h., h., v., h., v., h., v., h., v., h., h.

4. TUR

er dobbelsving som i 2. turen. Gjenta i ytre ring og
guten i indre. Deretter slipper guten taket med venstre
handa, og let gjenta sviva rundt under høgre armen
sin slik som i utdansinga til lausdansen etter fyrste og
andre turen.

Læsdansen etter 3. turen er også tilsvarende.

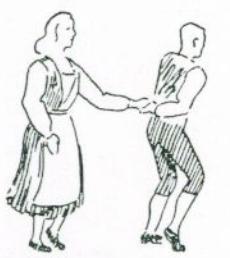


FIG. 1.

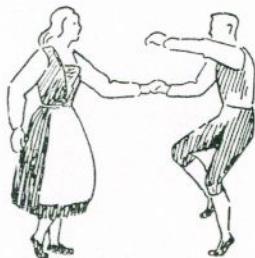


FIG. 2.



A lateral view of a head with a large, irregularly shaped hole or cavity visible on the side.

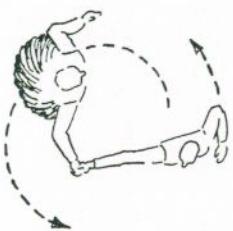


FIG. 4



FIG. 5.



FIG. 6.
UTGANGSSTILLING
TIL 2. SAMDANS.

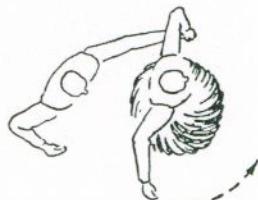


FIG. 7.



FIG. 8.



FIG. 9.

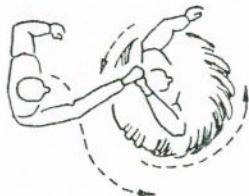


FIG. 10.



FIG. 11.
UTDANSING
TIL LAUSDANS

12

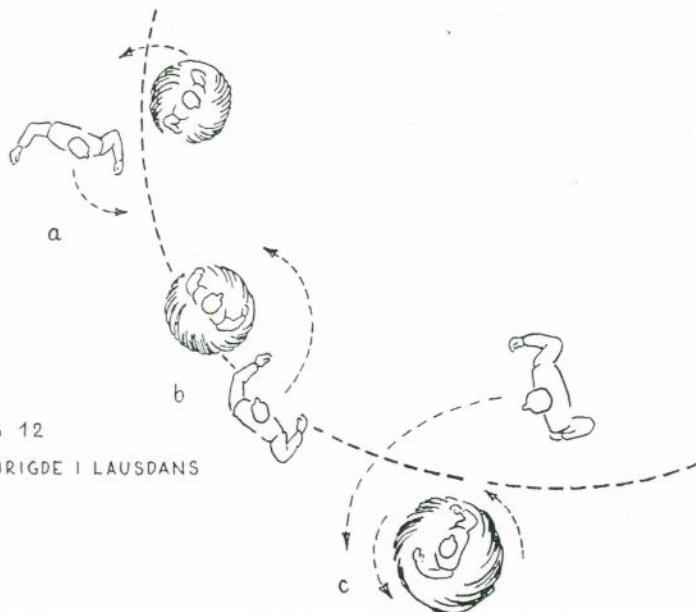
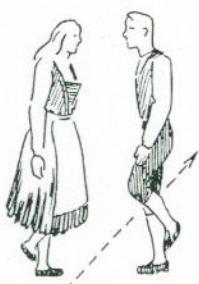


FIG. 12
1. BRIGDE I LAUSDANS



FIGURERING TIL
DENNE SIDA
FIG. 13.



FIGURERING TIL
DENNE SIDA
FIG. 14.



1. SAMDANS
FIG. 15.



FIG. 16.

13

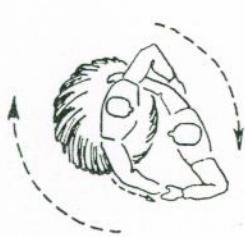


FIG. 17.



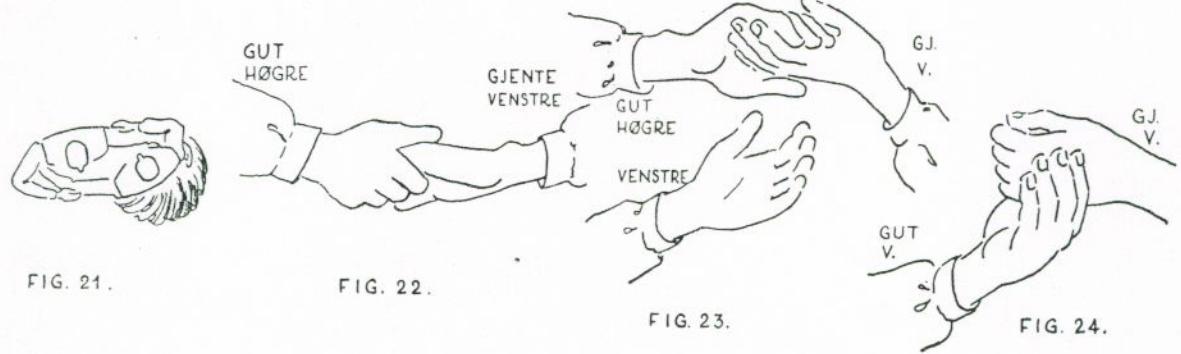
FIG. 18.



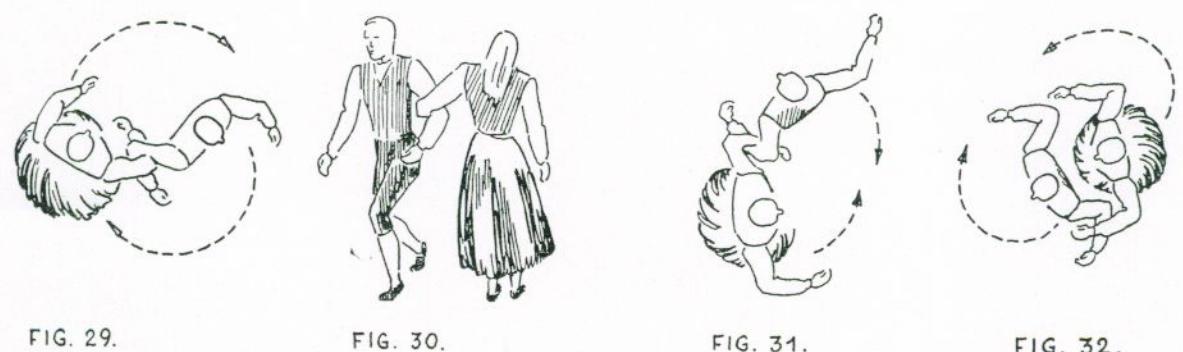
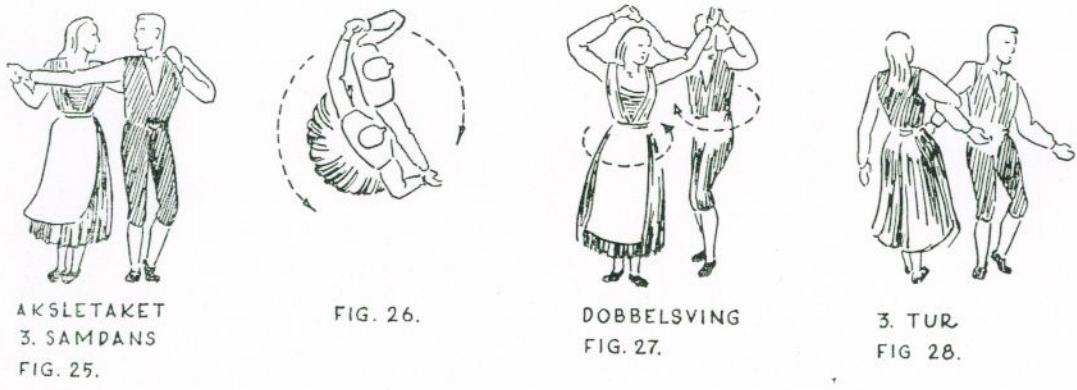
FIG. 19.



FIG. 20.



14



15





FIG. 37.



FIG. 38.



FIG. 39

16



FIG. 40



FIG. 41.